

# SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad  
Intellectual No. 413193

Redacción y Administración:  
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)  
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 16. JULIJA (JULIO) 1953

No. (Štev.) 27

CORREO  
ARGENTINO  
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA  
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

## Za SKD v Gorici

Z mejami, ki so bile potegnjene po drugi svetovni vojni, je slovensko ozemlje pripadlo raznim državam. Ne manj kot petim. In tako se je zgodilo, da so nove državne meje postavile Slovence pred nove dolžnosti, če hočejo ohraniti svojo kulturno enotnost.

Ena teh dolžnosti je gotovo ta, da se izven matične dežele živeči Slovenci organizirajo tako, da bo njihova narodna samobitnost mogla pravo rasti in poganjati, ne samo, da se ohrani v nekakem hromilu in mrtvilu.

Po mirovnih pogodbah je na poseben način razrezana Primorska; nekaj je v Jugoslaviji, nekaj v Trstu, nekaj v Italiji. In tisti del, ki je v Italiji, je središčem: mesto Gorica z najbližjo okolico. Tu živeči Slovenci so od ostalih odrezani po državni meji, le deželna jih pa loči od beneških.

Ker so bile po velikih spremembah zadnje vojne dane možnosti, da so Goriki Slovenci mogli spet razgibati svoje kulturno življenje: šole, društva, tisk itd., se je to takoj zgodilo. Kakor pomladansko sonce obudi življenje iz skritih semen in požene zelenje in cvetje, tako je brž vzkliklo po Goriskem novo cvetje slovenske kulture. Kdor zasleduje življenje na Goriskem, vidi, kako se kljub neštetim težočam ohranja in razvija slovenstvo v Gorici. Ne samo to. Ob raznih prilikah se nabere toliko ljudi ki priveditvam, n. pr. ob sklepu šolskega leta, k odskrim predstavam itd., da ne najdejo vsi prostora. In to ravno tedaj, ko bi bilo včasih treba dati priveditvi manifestacijski značaj: ni prostora, kjer bi se zbrala množica.

Če se kaka večja prireditel v ob ugodnem vremenu, imajo še srečo, da jo lahko izpeljejo na prostem, ob drugih prilikah pa jo morajo skriti in skriti število udeležencev. Če gre za orodsko predstavo jo včasih morejo ponoviti, da pridejo lahko vsi, ki jo žele videti. Vedno pa to ni mogoče. Pa tudi za navadne vsakodnevne kulturne, prosvetne in vzgojne, pa recimo tudi družbene potrebe je nujno potreben neki dom, kamor bi lahko hodila slovenska mladina, kjer bi se vršila zborovanja, seje itd. Še pevska društva, če ni cerkveni zbor, ki ima svojo vajo na cerkvenem koru, nima kam sklicati svojih članov k vajam.

Zdaj, ko se je življenje že nekako umirilo, vidijo v Gorici, da jim je neko trdno in mirno kulturno središče neobhodno potrebno, ker vedno bolj jasno kaže, da žarki slovenstva iz Gorice svetijo tudi v Trst, v Beneško Slovenijo, na Koroško in je zato primerna streha za slovensko kulturo v Gorici res nujna.

To je nagnilo naše ljudi v Gorici na lepo misel in sklep: Zgradimo si dom! Tako nujna je ta potreba, da so naši ljudje v Gorici vkljub izredno težkemu gospodarskem položaju zlasti Gorice, ki je skoraj povsem odrezana od svojega naravnega zaledja, sklenili izvesti svojo misel.

Da Gorica sama tega ne zmore, je jasno. To nam pove že preprost pogled na zemljevid, ki nam brž pokaže, da je mesto v gospodarsko nenormalnem položaju. Zato so v Gorici računali na pomoč vseh Slovencev, zlasti na pomoč Slovencev iz izven-evropskih deželah, ki jim bo misel na Gorico in prispevek za ta zasnovani Slovenski kulturni dom vesel domovinski in narodni davek.

Kdor ve, da je v Gorici živel Simon Gregorčič in da je svoje prihranke žrtvoval za zgradbo prostorov za slovenske osnovne šole, bo rad pridružil svoj obulus novi nabirki, ki ima enak namen: slovenski mladini v Gorici dati primeren kraj za zbirališče. Kdor želi, da se bo v Gorici v veliki dvorani pravo razlegala recitacija Prešerna, da bodo odmevali Vodopivčevi zbori, bo z veseljem dal svoj prispevek.

Če bi listali po slovenski kulturni zgodovini, bi se pred nami vrstila imena množič, ki jim je Gorica usmerila korake. Stanič, Mahnič, Pregelj, Gradnik itd. Ali nismo tej Gorici ničesar dolžni? Ali ni v Gorici grob Frana Erjavca, ki je slovenski mladini odprl s svojo mehko in zgovorno besedo pot v svet prirode? Ali ne želi on, da nadaljujemo njegovo delo, ohranimo njegov spomin

## Predsednik gen. Ibañez odpotoval

Vsi dnevi, ki jih je prebil predsednik čilske republike general Ibañez v Buenos Airesu, so bili ena sama manifestacija prijateljstva in bratstva med obema sosednjima narodoma in njunima republikama.

To bratstvo in željo po še tesnejšem gospodarskem in kulturnem življenju med obema narodoma je potrdila pogodba o gospodarski zvezi med Argentino in Čilom. Oba predsednika sta jo podpisala prejšnjo sredo dopoldne. Istega dne popoldne je Narodni kongres priredil na čast predsedniku generalu Ibañezu slavnostno skupno sejo poslanske zbornice in senata. Na seji je govorilo več poslancev in senatorjev, ki so vsi poveljevali sklenjeni sporazum med obema republikama. General Ibañez se je topla zahvalil za pozdrave. Istega večera je bila tovariška večerja argentinskih oboroženih sil, katere se je udeležilo nad 2.500 častnikov, ki so ob prihodu navdušeno pozdravili oba predsednika.

Na večerji je imel pozdravni govor

predsednik general Perón. Prikazal je prizadevanja velikih mož na obeh straneh Andov, da bi prišlo med obema republikama do še tesnejših zvez. Vsi naporu teh rodoljubov so sedaj kronani s podpisom pogodbe o gospodarski zvezi med Argentino in Čilom. Tudi predsednik general Ibañez je poveljeval ta sporazum ter je povdarjal izredno čast, da je lahko prišel kot vojak prijateljskega naroda na tradicionalno večerjo, ki jo prirejajo častniki argentinskih oboroženih sil vsako leto zvečer pred praznikom narodne neodvisnosti.

Naslednjega dne sta oba predsednika prisostvovala vsem slavnostim, ki so bile pripravljene za praznik narodne neodvisnosti. V petek je predsednik general Ibañez priredil na čast predsedniku generalu Peronu velik sprejem v prostorih čilskega veleposlaništva, v soboto zjutraj je pa odpotoval z letalom iz Bs. Airesa proti Santiago. Ustavil se je v Mendoza, kjer mu je tamonja univerza podelila častni doktorat.

## PADEC BERIA—ZMAGA PARTIJE

Stalin je bil mož oblasti in krvi, pa je imel kljub temu nekaj čisto buržuj-skih potez. Ena takih potez je bila tudi ta, da je nekaj tednov pred smrtjo napisal oporočo. Narekoval jo je svojemu osebnemu tajniku Poskrijebiševu, ki je kmalu po Stalinovi smrti izginil. V Moskvi je nastal po tem begu precejšen nreplah, objavili so, da so Poskrijebišev odvzeli vse čine in ko ga bodo ujeli, ga bodo tudi postavili pred sodišče. Ameriški listi so pisali, da je Poskrijebišev pobegnul — in res so isti listi kmalu objavili tudi “besedilo” Stalinove oporoče. Dasi je treba vse take stvari jemati z veliko rezervno, so v tej “oporoči” vendarle odstavki, ki so presenečali že takrat, ko je bila objavljena. Poseben pomen pa dobiva tekst te oporoče sedaj, ko je moral prvi pasti Stalinov najbližji sodelavec, minister policije in predsednik sovjetske atomske komisije — Lavrentij Beria.

### ZVESTO PO STALINOVH NAVODILH

Stalinova oporoča ni oporoča v običajnem pomenu besede. Listina obsega predvsem navodila, kako je treba partijo voditi po njegovi smrti. Stalin pravi, da je bil sam diktator in sicer krut in krvav — toda za vse jemlje nase odgovornost, ker da je moral to storiti, da je rešil partijo. Šlo je mnogo nedolžnih ljudi, zagrešenih je bilo mnogo napak, toda partija je bila ohranjena — in za svoj največji uspeh smatra, da je partija danes močna zaradi tega, ker da jo ves sovjetski narod ljubi. Ljudstvo danes partiji zaupa, ker je partija spreminila Rusijo v industrijsko državo in ker je v vojnih letih pokazala svojo moč, ko je znala organizirati tako vojsko, ki je Rusijo rešila. Ker se je spremenil odnos ljudstva do partije, mora partija poslej iti drugo pot. Odslej partija Rusije ne sme več vladati v osebi diktatorja, partija se mora “demokratizirati” in to bo doseženo na ta način, da vodstva partije ne sme nikdo več dobiti popolnoma v svoje roke. Partijo mora voditi “prezidijski kolegij”, vodstvo mora biti kolektivno, partije ne vodi “voditelj”, pač pa mora partija voditi vodstvo in ves narod. V nadaljevanju razlaga Stalin, kako se naj to vodstvo po njegovi smrti organizira. V vodstvo morajo vsi ljudje iz njegove okolice, vendar imenoma navaja Berio, za kate-

rega pravi, da je partiji lahko nevarna, ker se je preveč navadil metod krvi in ker je že predolgo na vodstvu policije. Za Malenkova pravi, da je silno brezobziren, zahrbtn, ambiciozen in tajinstven — vendar odlični mož dela; zato priporoča, da naj bo Malenkov njegov naslednik v predsedstvu partije in vlade, vendar mora biti pri tem njegova oblast omejena tako, da ne bo razpolagal z aparatom partije. Dalje svari pred Molotovom in Vorosilovom ter Bulgani- nom — napake vseh odkrito navaja, a jih vendarle spravlja v tisti okvir, ki bo vodil stranko po njegovi smrti. Stalin slehernemu od teh odredka sposobnosti biti tak diktator, kakor je bil on sam in odsvetuje, da bi smel še kdo dobiti v svoje roke toliko oblasti kot jo je imel on sam, ko je bil generalni tajnik stranke, vodja partijske policije in predsednik vlade. Ob koncu pa zlasti priporoča, da naj vodstvo najostreje pazi na to, da se ne bo nikdo izmed njih skušal povzpeti višje kot pa so tovariši v kolektivnem vodstvu. Ako bi se to opazilo, tedaj mora nastopiti partija (organizacija) z vso strogostjo in ga neusmiljeno izločiti.

### MOČ IN SILA PARTIJE ŠE VEDNO NARAŠČA

Ako so to oporočo lahko objavljali v inozemstvu, so nekaj o tem vedeli tudi v Moskvi. Pa ako tega tudi ne bi hoteli vedeti, kam vsakega izmed njih partija poriva. Sedaj je partija padla po Beriu, ki je bil skoraj 30 let glavni stvaritelj sovjetskega policijskega sistema in po l. 1938 tudi ves čas policijski minister in šef GPU. Kakor je znal toliko “nedolžnih” prisiliti do tega, da so priznavali zločine, ki jih niso nikdar zagrešili, ker je to terjala Stalinova partijska politika, tako je dobro vedel, kaj pomeni, kadar koga od vodilnih obdolže “izdajstva, sabotaže in konspiracije”. Najhujše ni, da koga tega po nedolžnem dolže, mnogo huje je, da vse to veruje sam in ves komunistični svet in da bo tudi sam pred sodiščem o samem sebi vse to govoril in še več — dogajalo se je, da so na moskovskih procesih osumljenci prosili sodnike, da naj jih obsodijo na smrt, ker bo to služilo partiji. Pa takih stvari pred sodiščem niso izjavljali kaki slabici ali sicer omejeni ljudje — to so govorili Kamenjev, Piatakov, Rikov, Karl Radek, Sokolnikov, Serebrjakov in ne nazadnje Buharin, ki je bil za Marksom in Leninom gotovo najbolj talentiran in izobražen teoretik marksizma. Vsi so padali na kolena in prosili nevidnega gospodarja njih življenj in smrti, da naj bodo žrtvovani na oltar partije, ki jo vodi “največji videc” človeštva — Stalin.

Ako bi Beria moral za čas procesa izgubiti dar glasu, tedaj bi bilo dovolj, da bi na procesu odvil filmski trak o priznanjih enega izmed teh bleščočih imen moskovskih komunistov in Beria

## DIRIGE UN MENSAJE AL PUEBLO ARGENTINO EL GENERAL IBAÑEZ

Con motivo de su regreso a Santiago, el presidente de Chile, general Carlos Ibañez del Campo, dirigió un mensaje al pueblo argentino, por intermedio de la Subsecretaría de Informaciones de la Presidencia de la Nación, organismo que lo ha agregado al álbum que editó con motivo del 9 de Julio. Dicho mensaje dice:

“Si hubiera de sintetizar en una sola frase la visión megistral de los días inolvidables vividos en esta tierra hermana, yo diría: “¡Viva Argentina y Chile unidos eternamente en sus nobles ideales, en sus recíprocos intereses, y en el respeto a su soberanía y a sus derechos! ¡Viva Perón, el gran conductor del pueblo argentino!”

“La revista militar con que han culminado los extraordinarios episodios de esta jornada histórica, me ha mostrado unas Fuerzas Armadas que, junto con cumplir su elevada misión cívica y democrática, como genuina representación del pueblo argentino, han alcanzado la más brillante, sólida y definitiva expresión profesional”.

## POSLANICA GENERALA IBAÑEZA ARGENTINSKEMU NARODU

Ob svojem odhodu iz Argentine je predsednik čilske republike general IBAÑEZ preko Podtajništva za informacije predsedstva republike, ki mu je podarilo album, izdan za praznik narodne neodvisnosti, naslovil na argentinski narod naslednjo poslanico:

“Če bi moral strniti v en sam stavek veličastno vizijo nepozabnih dni, ki sem jih preživel v tej bratski deželi, bi dejal: Naj živita Argentina in Čile, združeni za vedno v svojih plemenitih idealih, v svojih medsebojnih koristih in v spoštovanju svojih suverenosti in svojih pravic. Živel Perón, veliki voditelj argentinskega naroda!”

“Vojaška parada, ki je bila vrhunec slavnosti tega zgodovinskega dne, mi je pokazala oborožene sile, ki so poleg svojega izpolnjevanja plemenitih državljanskih in demokratičnih nalog, dosegle kot resnični predstavnik argentinskega naroda najsijajnejši, najsolidnejši in končni izraz izvežbanosti in vojaške sposobnosti”.

bi vse to priznal. Partija je pod Stalinom bila več kot samo politični organizem, bila je — kakor to tako pogosto navajajo — “religija”, “svetovni nazor”, “Leviatan”, ki ni razpolagala samo s fizično pripadnostjo partijca, ampak tudi z njegovo dušo, z njegovimi mislimi in voljo. Kakor zahodne religije človeka osvobajajo in rešujejo iz težav vsakdanjosti, tako partija zavajuje vse njegovo dejanje in mišljenje in ga ne izpušči do smrti.

S padcem Beria se uvaja nova doba v sovjetsko politiko v toliko, v kolikor se potrjuje vtis, da se moč partije širi in utrjuje. Stalinova smrt najbrž ne načena dekadence komunizma, pač pa odpirajo novi oblastniki v Moskvi partiji nova polja za aneksijo. Začeli so izvajati “demokratizacijo” partije, ko se postavljajo na princip “kolegijalnega vodstva”. V Rusiji se to ne čuti tako vidno, pač pa se izvajajo velike spremembe v satelitskih državah, kjer se napoveduje cela vrsta reform. Reforme v Nemčiji, Madžarski, Poljski in Češki niso znak šibkosti ali kakega strahu — koga pa se naj v Moskvi danes že boje —, pač pa se uveljavlja tendenca, ki hoče ustvariti v Srednji Evropi — in seveda tudi na zahodu vtis, da postaja partija demokratična, da postaja “pridna” in da ni več tisti “bavbav”, pred katerim se je zadnje čase zgrinjal ves svet v antikomunistični blok. Toda da se vse to posreči, mora biti v celoti izveden dokaz, da se partija res “demokratizira”, da se partija ne zateka v preživelo obliko “proletarske diktature”, ampak da se težišče oblasti in moči prenaša na širše mase. (Stalin sam pravi v “oporoči” da je pogosto mislil na to, ali je že prišel čas, da bo poleg kom. stranke lahko dovolil v Rusiji tudi še obstoj “agrarne” stranke.)

Partija rabi močnih dokazov o tem, da misli iti po novi poti pridobivanja širokih množic. Beria je bil Stalinov zvest sotrudnik, ko je ta v krvi likvidiral vse, ki so bili nevarni tedanji njegovi teži o tem, kako je treba voditi partijo in Rusijo. Kot Stalinov učenec bi vedel, kako se je treba polastiti vse oblasti in se uveljaviti kot diktator. Toda tega — danes vsaj — partija ne rabi in ne želi, pač pa pozna Beriove sposobnosti in napake, ki so tolikšne, da lahko služijo kot zadostno gradivo, ki bo na procesu koristno služilo novi taktiki partijskega vodstva.

V mednarodni politiki Sovjetske zveze se ta sprememba v Moskvi ne bo mnogo poznala. Zunanjo politiko vodi Molotov, ki je bil vedno zagrizen nasprotnik zah. demokracij. Od dogodkov v Rusiji si slednje ne morejo obetati mnogo: ruski narod je v drugi svetov-

ni vojni spoznal, kaj pomeni invazija z zahoda. Kolikor se dajo presojeti podatki tistih, ki prihajajo iz Rusije, prerašča danes ruski narod i sovjetsko i zahodno interpretacijo o tem, kakšen je dejanski odnos ruskega naroda do oblastnikov doma in na zahodu. V presoji komunistične tiranije prevladuje v Rusiji naziranje, lastno skoraj vsej Aziji, češ pustimo jih, naj se sami izčrpa-jo na svojih prestolih, do zahoda pa še vedno prevladuje staro nezaupanje in prezir, ki daje prednost ruskemu pravoslavju pred zapadnjaško krščansko “prevzetnostjo”.

V politiki pa je vendarle nekaj pozitivnega: tokrat so na zahodu še precej zgodaj vedeli, kaj se v Moskvi pripravljalo. Zato je Churchill pravočasno “zbolel” in je Eisenhower vztrajal pri tem, da predloga za konferenco štirih še ni jemati resno...

## Komunisti na Koreji sprožili ofenzivo

Medtem ko je bojišče na Koreji pretekli teden mirovalo, so se pogajanja med južnokorejskim predsednikom Rheejem in Eisenhowerjevimi osebnim odposlancem nadaljevala in zaključila v ponedeljek, ko je Robertson z letalom najprej odletel v Tokio na kratek posvet z ameriškim vrhovnim poveljnikom za Daljni Vzhod gen. Clarkom, nato pa odpotoval na poročanje v Washington. Po zaključku pogajanj, na katerih je Rhee vztrajal pri svojih zahtevah po združitvi obeh Korej, v nasprotnem slučaja pa z nadaljevanjem vojne, je ta imel častnikarsko konferenco v Seulu. Častnikarjem je izjavil, da je z Robertsonom dosegel sporazum, da južna Koreja ne bo storila ničesar, kar bi škodovalo vzpostavitvi miru v 90 dneh po podpisu premirja in da tudi južnokorejska vojska sama ne bo nadaljevala vojne proti komunistom, če v tem času do miru ne pride. Dejal pa je tudi, da je proti pošiljanju indijskih, čeških in poljskih čet na Korejo za straženje ujetnikov do sklenitve miru. Robertson je s podobnim poročilom odletel v Washington k Eisenhowerju.

Rdeči pekinški radio pa je po tej častnikarski konferenci objavil, da je Robertson s Rheejem sklenil zaroto za nadaljevanje vojne na Koreji, nekaj ur zatem pa je bojišče nenadoma oživelo, ko je po težki topniški pripravi nad 5 komunističnih divizij (ok. 70.000 mož) napadlo zavezniške položaje in predrlo njihovo bojno linijo na več krajih. Odprtine na bojni črti so na nekaterih mestih zelo široke ter rdeči oddelki močno pritiskajo proti Seulu in po drugih dolinah, ki vodijo proti jugu.

## IZ TEDNA V TEDEN

USA: Konferenca zunanjih ministrov "velikih treh" se je v ponedeljek končala v Washingtonu. Na konferenci so razpravljali o Nemčiji, o evropski vojski, o Indokini, Koreji, o satelitskih državah in o razmerah v ZSSR, v luči odstranitve Beria. Po konferenci ni bilo izdano nobeno posebno poročilo, objavljeno je bilo samo, da so zunanji ministri prišli do zaključka, da je sestanek "velikih štirih" potreben in da naj bi prišlo do njega po jesenskih volitvah v Nemčiji. — Eisenhower je preko ameriškega poslanstva v Moskvi sporočil Molotovu ponudbo, po kateri hoče USA prepeljati za 15 milijonov dolarjev hrane v vzhodno Nemčijo, da bi olajšala kritičen prehranbeni položaj, ki tam vlada. Molotov je ponudbo odbil, ameriška vlada pa je kljub temu objavila, da so prve ladje, naložene s hrano, že odplule iz USA proti Evropi ter bodo v nekaj dneh že prevažali tisoče kilogramov moke, masti, mleka v prahu itd. delno v zahodni Berlin, deloma pa na druge točke ob sovjetski coni. Niso pa objavili, kako bodo hrano prepeljali čez consko mejo kljub sovjetski prepovedi. — USA je predložila Boliviji sklenitev medsebojne trgovske pogodbe, po kateri bi Amerikanci pokupili vso produkcijo bolivijskega čina, Boliviji pa bi USA pomagala pri pospeševanju njenega kulturnega, socialnega in gospodarskega razvoja in pri ustvaritvi močne armade. Bolivijsko časopisje je ponudbo navdušeno sprejelo.

ČILE: Dr. Milton Eisenhower je v ponedeljek priletel v čilsko prestolnico Santiago. Izjavil je, da upa uspešno končati svojo misijo in da je vesel, ko je lahko prišel v Čile. — Čilska vlada je objavila, da je stopil v veljavo dekret čilske narodne banke, po katerem bo sedaj en ameriški dolar veljal 110 čilskih pesov. Pred dekretom je bilo razmerje dolarja s čilskim pesom 1:60 oz 1:30. S tem ukrepom hoče čilska vlada preprečiti velikanske dobičke nekaterih uvoznikov ameriških ind. izdelkov, ki so jih imeli zaradi ugodnega razmerja čilskega pesa z dolarjem.

ITALIJA: De Gasperi bo danes predložil v potrditev predsedniku republike člane svoje osme vlade. Poleg predsedniškega položaja bo De Gasperi še nadalje obdržal vodstvo zun. min. V ostalih resorih bodo važnejše spremembe in bo med drugim dosed. notranji minister Scelba postal minister za narodno obrambo.

FRANCIJA: Na proslavi narodnega praznika v Parizu so komunisti s severnimi Afrikanci povzročili velike izgrede. Nastopiti so morali oklepni policijski oddelki. 7 demonstrantov je bilo ubitih, nad 130 ljudi pa ranjenih.

ZAHODNA NEMCIJA: Angleži so izpustili na svobodo nac. generala von Falkenhorsta, biv. poveljnika nemških vojaških oddelkov na Poljskem in pozneje na Norveškem. Po vojni ga je angl. sodišče obsodilo na smrt, nato pa mu smrtno kazen spremenila v zaporno kazen 20 let.

ANGLIJA: Anglija bo zopet začela uvažati premog iz Evrope, ker je domača produkcija padla na nizko raven. Od 1. 1951 je Anglija uvažala premog večinoma iz USA.

ŠPANIJA: Vlada je izdala ukrep, po katerem bodo upokojili v španski vojski nad 1000 častnikov, da bodo tako pripravili prostor mlajšim vojaškim strokovnjakom zaradi obnove armade po podpisu špansko-ameriške vojaške pogodbe.

EGIPT: V Ismajliji v Egiptu so neznanci ustrelili nekega angleškega vojaka. Britanski poveljnik kanalske cone je odredil pripravno stanje v coni, Naguib pa je sklical izredno sejo vlade, na kateri so razpravljali o dogodku, zlasti še po novem incidentu v nedeljo, ko so neznanci ugrabili nekega angleškega letalca, ki se je vozil v avtomobilu po cesti ob sueškem prekopu. Vlada je proglasila tudi obsedno stanje. Po tem incidentu je britanski poveljnik objavil ultimatum egiptovski vladi, da mora do ponedeljka do devete ure zjutraj ugrabitvega letalca vrniti, "sicer da bo izdal nadaljne ukrepe." Razmerje med Anglijo in Egiptom se je tako znova poslabšalo.

Prvo polletje 1953 se je že zaključilo, veliko naročnikov Svobodne Slovenije pa še nima plačane naročnine za to leto. Vse te prav lepo prosimo, da nam čim prej poravnajo naročnino vsaj za pol leta.

Naročnina za leto 1953 znaša: Celoletna pri enkratnem vplačilu \$ 65.— pri plačevanju naročnine v obrokih znaša za pol leta \$ 35.—, za četrt leta pa \$ 20.—.

## Nimajo še volivnega zakona, a že pripravljajo volitve

Titovo kom. časopisje je že pred sprejetjem nove ustave v začetku januarja napovedovalo, da bo skupščina takoj po izglasovanju ustavnega zakona, izvolitvi zveznega izvršnega sveta in predsednika republike, začela razpravljati o novem volivnem zakonu, skupščina da bo potem razpuščena in razpisane nove volitve. To je bilo sporočeno tudi v parlamentu 14. jan. t. l., takoj po sprejetju nove ustave, in napovedano, da se bo skupščina sestala meseca februarja ter da bo začela razpravljati o zak. osnutku o "izvolitvi in odpoklicu ljudskih poslancev". Na seji Zveznega izvršnega sveta 20. jan. t. l. je bil na predlog Moše Pijade sprejet sklep o "reviziji in prepisu volivnih imenikov". Na seji istega sveta 23. jan. t. l. je bila izdana odločitev, da se vse to mora izvesti v času od 1. februarja do 15. marca za poslanske volitve, za volitve poslancev v Svet proizvajalcev pa že do 1. marca t. l.

Na tiskovni konferenci 5. februarja je Moša Pijade že sporočil javnosti glavna določila novega volivnega zakona za Zvezni svet (poslanska zbornica) in za Svet proizvajalcev (senat). Napovedal je, da bo o tem osnutku razpravljala zvezni izvršni svet 9. febr., nakar ga bo takoj dobila skupščina, zakonodajna odbora obeh domov ga bosta pa vzela v metres 13 februarja. V skupščini naj bi bil novi volivni zakon sprejet do konca februarja, skupščina sama pa nato razpuščena, da bi se volitve mogle izvesti 24. maja t. l. Nova skupščina naj bi se sestala v začetku junija. Istega dne kot volitve v zvezno skupščino naj bi se tudi izvedle volitve v republiške skupščine, volitev v Svet proizvajalcev pa 8 dni kasneje.

Po osnutku novega volivnega zakona naj bi bila volišča za vsakih 500 volivcev. Poslanec bi prišel na 60.000 prebivalcev. Vsak volivni okraj voli enega poslanca. Kandidatno listo za zvezni svet (poslanska zbornica) mora predložiti 100 volivcev. Volitve da bodo z glasovnicami in ne več s kroglicami. Poslanci pa, ki jih volijo določena predstavništva, se volijo na seji predstavništva.

Poslance za svet proizvajalcev bi po novem volivnem zakonu volili v industrijski in kmetijski skupini proizvajalci v gospodarskih organizacijah, poslance v obrtniški skupini pa na občnem zboru republiških obrtnih zbornic. Tu bi prišel poslanec na 70.000 prebivalcev v proizvodnji. Pijade je tedaj povedal, da bo v Svet proizvajalcev izvoljenih 214 poslancev (industrijska skupina 134, kmetijska 72, obrtna 8). Za predložitev kandidata je potrebnih 100 predlagateljev.

Po tem načrtu volivnega zakona bi Srbija volila 116 poslancev, Hrvatska 66, Slovenija 24, Bosna in Hercegovina 48, Makedonija 21, Črna gora 7. Skupno 282 poslancev. Temu številu je treba dodati še po 10 poslancev za vsako republiko, 6 za Vojvodino in 4 za Kosovo in Metohijo — skupno 70 poslancev. Zvezni svet bi tako štel 352 poslancev. Zvezna ljudska skupščina (Zvezni svet — svet proizvajalcev) bi tako štela skupno 566 volivcev.

Osnutek volivnega zakona je zvezni izvršni svet sprejel 9. februarja z nekaterimi spremembami.

Zakonodajna odbora zvezne skupščine sta v treh dneh opravila svoje delo. Zvezna skupščina je bila sklicana na VI. redno zasedanje dne 25. februarja. Do tu je šlo vse po napovedih, sedaj pa je nastopil nov moment. Člani zveznega sveta so uvideli, da so se z napovedjo skorajšnjih volitev prenegliali in so začeli zavlačevati sprejetje novega volivnega zakona. Zato je bila seja zvezne skupščine dne 25. februarja, ki bi morala začeti razpravo o novem volivnem zakonu, zelo kratka ter je bila takoj "odložena za krajšo dobo". Zvezni izvršni svet je pa 12. marca sklenil, da bodo volitve v zvezno skupščino ne v maju, ampak šele v jeseni. Zato je bilo tudi na seji zvezne skupščine dne 23. marca sporočeno, da je novi volivni zakon stavljen z dnevnega reda. "Slov. Poročevalec" je 6. aprila vedel povedati, da bo zvezna skupščina na svojih zadnjih sejah koncem junija in v začetku julija poleg treh zak. predlogov o kazenskem sodnem postopku, ureditvi sodišč in advokaturi ter predlogu zakona o univerzah razpravljala tudi o novem volivnem zakonu, ki pa do danes še ni bil sprejet. Pač pa vse kom. veličine zgoraj od Tita do zadnjega propagandista venomer povdarjajo važnost jesenskih volitev in o potrebi temeljite priprave nanje. V Sloveniji je o važnosti teh volitev govoril Miha Marinko na

Prekmurskem festivalu v Murski Soboti 7. junija, ko je tudi povedal, da bodo volitve konec oktobra ali v začetku novembra. Komuniste je opozarjal, da bo treba "resno pretesti koga izbrati". Dr. Marijan Breclj je pa 10. junija na tiskovni konferenci govoril o "nekaterih načelih novega volivnega sistema" ter videl njegovo demokratičnost tudi v starem komunističnem rekvizitu za teoziranje ljudi v famoznih "zborih volivcev", ki da bodo lahko predlagali kandidate.

To politično zagato, v kateri se je trenutno znašel komunistični režim doma, poznavalec sedanjih razmer v Jugoslaviji, tolmačijo tako: Tito bi rad zahodnim zaveznikom, od katerih je finančno in gospodarsko popolnoma odvisen ter se samo z njihovo pomočjo še vzdržuje na oblasti ter jih venomer straši z nevarnostjo, ki da mu od vseh strani preti, pokazal, da se notranjepolitični položaj v Jugoslaviji pod njegovim čeprav komunističnim režimom zboljšuje in normalizira z videzom demokratizacije volitev. S tkzv. "črno listo" odn. skrinjico brez kandidata, ka-

## OZADJE OBNOVE SOLUNSKEGA PROCESA

Poročali smo že, da je Ranković odredil obnovo solunskega procesa, v katerem je bil leta 1917 šef organizacije "Združenje ali smrt" polkovnik Dragotin Dimitrijević s skupino svojih prijateljev obojen na smrt in ustreljen, ker da je pripravljaval atentat na Pašića in ted. regenta Aleksandra ter da je delal na odtavitvi monarhije in proglasitvi republike. Člani te organizacije so se imenovali tudi "črna roka". Poleg "črnorokcev" je po sporu v tej organizaciji nastalo še drugo združenje oficirjev, ki so se imenovali "bela roka". Na to skupino se je naslanjal Pašić z radikali in tudi dvor. Vodilna osebnost te skupine je bil pok. Peter Živković.

Komunisti so sedaj nekje v Makedoniji izsledili dva moža, ki sta bila v solunskem procesu zaslišana kot prič in sta obremenjevala pok. Dimitrijevića. Sedaj sta izpovedala, da sta bila v to prisiljena.

Novico o obnovi solunskega procesa, ki je čisto srbska zadeva, so komunisti vrgli v svet ter ji skušali dati veliko senzacionalno obeležje. Tudi vse kom.

mor je kdo odvrnel kako kroglico, se pred svojimi zahodnimi finančniki ne more več postavljati. Zato bi rad prišel pred nje s pojavom "lojalne opozicije". Tu ima pa težave, ker primernih ljudi za svoje lutkovne parlamentarne podvige še ni mogel dobiti. Pomembnejše politične osebnosti, ki kaj pomenijo, za svoje sodelovanje zahtevajo resnično demokratizacijo vsega javnega življenja, vrnitev demokratičnih svoboščin narodu, obnovo političnih strank, svobodo govora in združevanja in svobodo tiska. To so pa zahteve, na katere komunisti ne pristajajo, ker se zavedajo, da bi jih svobodne volitve spričo silnega nezadovoljstva med vsemi sloji naroda pomedle s sedanjih gospodujočih položajev. Zato bodo titovci raje izbrali ljudi iz svojih vrst ali pa kakega sopolnika, mu omogočili kandidacijo, ga tudi "izvolili" ter mu v zvezni skupščini nato po potrebi dajali nalogo za odigranje vloge "opozicije". Pa še ti bodo morali zelo paziti, da se ne bi kdaj spozabili in zadeli ob "pridobitve narodnoosvobodilne vojne". Če bi se pa tudi to dogodilo bodo imeli komunisti v novem volivnem zakonu tako določilo, da lahko poslanca, ki "izda ljudske interese" odpokličejo, se pravi, mu vzamejo mandat in ga lahko strpajo tudi v zapor.

časopisje doma se je o tem procesu na široko razpisalo.

Inozemstvo je danes o pravih razmerah v titovci kom. diktaturi že dovolj poučeno ter se je najprej vprašalo, čemu komunistični režim vlači sedaj na dan zadevo izpred 36 let. Da bi bilo komunistom do tega, da bi se resnično izkazala resnica in se pomoglo pravici do zmage, v inozemstvu nihče ni verjel. Zato so v zvezi z obnovo solunskega procesa navedli nekaj mnenj. Med drugim so omenjali svetovni časopis, da je nezadovoljstvo med srbskimi kmeti radi slabega gospodarskega položaja, v katerega so jih spravili komunisti, izredno veliko. Večino v srbskem narodu je imela pred vojno radikalna stranka in srbski narod je bil v večini monarhistično usmerjen. Da bi komunisti med kmeti z obnovo solunskega procesa napravili zmedo, ki jim je potrebna pri pripravah za jesenske volitve, so sedaj privlekli to zadevo na dan, ker menijo, da bodo z njo poleg tega še udarili po radikalih in monarhistih.

To so v glavnem dosedanja mnenja, ki jih je o obnovi solunskega procesa navajal svetovni tisk.

## KOROŠKA

Koroški Slovenci bijejo hud boj za svoje narodne pravice. Posebno za ohranitev slovensčine v dvojezičnih šolah. Vse koroške nemške politične stranke so jim nenaklonjene, posebno pa še socialisti s svojim deželnim glavarjem Wedenigom. Ta sicer rad ob vsaki priliki poljubimkuje s Titovimi komunisti v Sloveniji, doma na Koroškem bi pa rad na vsak način dosegel, da bi se zakonska določila o dvojezičnem šolstvu iz leta 1945 spremenila in to v škodo Slovencev. V tej akciji proti slovenskemu življenju na Koroškem so s socialisti enakega mnenja vse ostale koroške polit. nemške stranke.

Koroški Slovenci si na vse načine prizadevajo, da bi si ohranili vsaj to, kar že imajo, t. j. dvojezične šole iz leta 1945. Merodajne činitelje v Celovcu in na Dunaju venomer opozarjajo na krivice, ki se jim gode, njihov boj za najosnovnejše narodne pravice pa stalno podpira njihovo glasilo "Naš tednik". Nedavno je ta list objavil uvodnik, v katerem je koroške nemške politične stranke opozoril na pismo, ki so ga 3. avgusta 1945 prejele od ravnatelja deželnih uradov dr. Newole-ja po njegovem razgovoru s predstavnikom Koroških Slovencev dr. Joškom Tischlerjem. Pismo radi važnosti in njegove aktualnosti tudi v sedanjih dneh objavljamo v celoti. Glasi se pa takole:

"Danes sem imel z g. vladnim svetnikom dr. Tischlerjem razgovor, ki se mi zdi velike važnosti. Prosim Vas kot predstavnika stranke, da se s tem seznanite, da bodo na prihodnji seji deželne vlade stranke o tem že poučene.

V šolskem prašanju zastopa g. deželni svetnik dr. Tischler stališče, da imamo za to vzgled že v raznih švicarskih kantonih. Na Koroškem živita, kakor v švicarskih kantonih dva naroda. Mi moramo prebivalce zato načelno zadolžiti, da se učijo obeh jezikov. G. dr. Tischler seveda ne zahteva, da se učijo prebivalci Melske doline slovenskega jezika, mnenja pa je, da bi morali prebivalci okrajev Velikovec, Celovec, Beljak in Šmohor, in sicer brez ozira

na njihovo narodno pripadnost, obvladati oba jezika.

Ta določba dvojezičnih šol seveda z narodno pripadnostjo nima nobenega opravka. Kakor se morajo vsi državljani učiti zemljepisja, tako naj bi se moral učiti vsaj enega tujega jezika, nemškega ali slovenskega, to se pravi Nemci slovenskega, Slovenci pa nemškega. ščž qñáéúó Šole bi izgledale približno tako, da bi v početku v pouku prevladoval družinski jezik in bi se otroci prav kmalu vpeljali v drugi deželni jezik. Tako bi približno v sredi šolske dobe bili otroci tako daleč, da bi oba jezika enakomerno obvladali in bi se nato pouk vršil v državnem jeziku, drugi deželni jezik bi se pa dopolnjeval (spoznavanje kulturnih vrednot drugega deželnega jezika).

Meni osebno se zdi to stališče načelno pravilno in sprejemljivo, še posebno z ozirom na dejstvo, da so s to vojno slovanski narodi zadobili tak pomen, kakršnega doslej niso imeli. Izobraženec pozna danes normalno po en zapadni jezik, angleški ali pa francoski, včasih tudi italijanski. Slovenski jezik dosedaj ni spadal k normalni izobrazbi. Gotovo smo občutili že dolgo to pomanjkljivost, ker so nam bile velike kulturne vrednote ruske, poljske in tudi jugoslovanske literature dostopne samo v prevodih. Je pač že tako v življenju našega nepopolnega sveta, da nas šele doživeta realna sila prisili, da svoje poglede spremenimo. Ta realna sila je tudi temeljito dokazana in prikazana in tudi v Angliji in Franciji se bo izkazala potreba, da bo večje število ljudi obvladalo po en slovanski jezik. Omenjam posebno še, da poznam tukaj vrsto britanskih oficirjev, ki so se pričeli učiti ruskega jezika.

Iz čisto praktičnih pogledov bi bil za Koroško in s tem tudi za Avstrijo napredek, če bi ravno tukaj ustvarjali skupino ljudi, katerim odpiramo pot do enega slovanskega jezika. Pomen Koroške v okviru vse republike in tudi v okviru vsega evropskega sveta bi s tem samo pridobil.

## ARGENTINA

Letošnje praznovanje argentinskega narodnega praznika — dneva neodvisnosti — dne 9. julija je po siju presešlo vse slavnosti prejšnjih let radi navzočnosti predsednika čilske republike generala Ibañeza. Vse mesto je bilo okrašeno z narodnimi zastavami, v katedrali je bil slovesen Te Deum, kateremu sta prisostvovala oba predsednika, ki sta nato pregledala po raznih avenidah razpostavljene vojaške enote, pripravljene za mogočno vojaško paradu. Ta se je pričela takoj, kakor hitro sta predsednika generala Perón in Ibañez prispela na častno tribuno. V vojaški paradi so nastopile vse vrste argentinskih oboroženih sil, med drugimi tudi nočni padalci v popolnih vojaških opremljenih oddelkih z vsemi vrstami orožja. Vojaška parada je trajala nad dve uri in pol, prisostvovalo ji je pa več milijonov ljudi, ki so navdušeno pozdravljali nastopajoče vojaške oddelke. V ponedeljek je predsednik general Perón pregledal tudi vse vojaške ladje, ki so priplule na proslavo narodnega praznika v buenosairesko pristanišče ter je prisostvoval tudi navidezni pomorski bitki.

V soboto, 18. t. m. bo prispel v Buenos Aires brat predsednika generala Eisenhowerja Milton Eisenhower. Vlada je objavila odredbo, s katero proglašja njega in vse njegovo spremstvo za častne goste. Milton Eisenhower bo sprejet tudi pri predsedniku generalu Peronu ter bo imel z njim razgovor o odnosih med obema državama.

Vlada je odobrila 43 milijonov pesov v devizah za uvoz drog in medicinalij.

Na vseh argentinskih šolah so od 8. do 20. julija zimske počitnice.

Ob zadnjem viharju na morju se je potopila ribiška ladja San Gabriel.

V Buenos Airesu, v mestnem delu Flores, sta pred dnevi dva roparja sredi popoldneva izropala podružnico Banco Francés e Italiano in odnesla 400.000 pesov. Policiji se je posrečilo, da je oba napadalec po nekaj dneh iskanja izsledila in zaprla.

V Buenos Airesu je bilo v let. letu do 9. julija radi prometa 76 smrtnih žrtev, ranjenih pa 1.032 ljudi.

V Kordiljerah je tudi v zadnjih dneh močno snežilo ter je sneg zamedel mednarodno cesto iz Argentine v Čile. Mesti Eva Perón (ex Las Cuevas) in Punta de Vacas sta bili nekaj dni popolnoma odrezani od ostalega sveta. Radi snežnih zametov je prekinjen tudi žel. promet med obema republikama.

S službo božjo za pokoj duše pok. gospe Eve Perón so v Mestu otrok proslavili četrto obletnico ustanovitve tega mesta.

Minister za tehnične zadeve dr. Raúl Mende je zbolel. Njegovo zdravstveno stanje se je pa v zadnjih dneh zboljšalo.

Francoska kolonija v Buenos Airesu je v terek slovesno proslavila francoski narodni praznik. Slavje je še povečal koncert slovitega pevkega zbora fantičev — Mali pevci Provence, — ki so ga imeli tega dne v gledališču Colón.

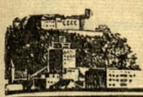
Pogajanja med Argentino in Sovjetsko zvezo za novi trgovinski sporazum so že skoro zaključena in bo nova pogodba med obema državama podpisana v najkrajšem času.

V Buenos Aires sta prispela jugoslovanska prvaka v namiznem tenisu Zarko Dolinar in Vilin Harangozo ter bosta v Luna parku odigrala več tekem.

Prosim, da zavzame Vaša stranka stališče.

Na podlagi osnovnih misli, ki jih je sporočil dr. Tischler dr. Newole-ju leta 1945, ta pa nato predstavnikom vseh koroških strank v koroški deželni vladi, je koroška deželna vlada izdala dne 3. oktobra 1945 odredbo o dvojezičnih šolah. Za to odredbo so tedaj glasovali zastopniki socialistov, ljudske stranke in komunistov.

V poznejših letih so pa vse te stranke znova začele zavzemati sovražno in nepomirljivo stališče napram Slovincem ter so ob vsaki priliki skušale okrniti pravice, ki so jih Koroškim Slovincem dale takoj po zlomu leta 1945. Ta njihova namera se nadaljuje in je prišla sedaj čisto do odkritega izraza, naj bi se zakonska določila o dvojezičnih šolah spremenila in sicer samo v škodo Slovencev.



# Novice iz Slovenije

Titova "Socialistična zveza delovnega ljudstva" skuša navezati tesnejše stike z delavsko stranko v Izraelu. V ta namen je odpotovala iz Beograda večja skupina Soc. zveze delovnega ljudstva. V delegaciji je bil tudi Boris Ziherl, član izvršnega sveta LR Slovenije.

V Titovini pripravljajo nov osnovni zakon o obrtništvu. V zvezi s tem so razpravljali tudi o ureditvi vajenskega vprašanja in mojstrskih ter pomočniških izpizov ter o ureditvi soc. zavarovanja obrtnikov in o obdobju v obrtništvu.

V Litostroj je prišlo iz znane nemške tovarne turbin "Voigt" v Heidenheimu v Zahodni Nemčiji 21 strokovnjakov in kvalificiranih delavcev. V drugi polovici junija pa je odšlo iz Litostroja v omenjeno nemško tovarno na specializacijo 24 tehnikov in delavcev.

V Prekmurju, severovzhodno od Murške Sobote, so znova začeli iskati nafto. V teh predelih in sicer v Rakičanih in v Černelavcih so nafto iskali že Nemci med vojno, že v predvojni Jugoslaviji pa so jo iskali okoli Bogojine in Dubrovnika. Gravimetrične in magnetometrične meritve izvaja skupina geofizikov Geološkega zavoda v Ljubljani.

V mestnem gledališču v Ljubljani je v začetku junija nastopil devetdeset članski pevski zbor nižje gimnazije v Trzinu. Zanimivost tega zbora je, da ga vodi slepa Milica Pretnar-Debeljak.

V sklopu jubilejnih planinskih proslav ob 50. letnici gornjesavskih planinskih društev bodo 21. julija odprli tudi obnovljeni poštarski planinski dom na Solni glavi na Vršču.

Izvršni svet v Ljubljani je sprejel sklep o ustanovitvi Visoke veterinarske šole v Ljubljani. Ta sklep mora potrditi še parlament. V Jugoslaviji so veterinarske visoke šole še v Zagrebu — že stara in znana, — Beogradu in Sarajevu. Istočasno je v Ljubljani razpravila o združitvi agronomске in gozdarske fakultete z univerzo. Če bo do te združitve prišlo, potem bo verjetno v Ljubljani samostojna veterinarska fakulteta, v nasprotnem primeru pa samo oddelek za veterinarstvo pri agronomski in gozdarski fakulteti.

Ljudska geografija, je naslov knjigi, ki jo je spisal prvi slovenski turistični opisovalec lepote Slovenije Rudolf Badjura. Za 60. letnico slovenskega planinstva jo je posvetil slovenskim krajevcem. Knjiga je razdeljena na 6 delov. V prvem delu obravnava geografske pojme iz ravnega sveta, v drugem delu zvišen svet-višavje, v tretjem delu poglobljen svet-vrtnine, v četrtem vodnje, v petem površinsko odejo — t. j. rastje, naravno in gojeno, in v šestem občila, t. j. steze, pota, vozne poti, ceste itd.

Prosvetna uprava v Sloveniji stoji pred vprašanjem zasedbe praznih učiteljskih in proforskih mest na šolah v Prekmurju, kjer je ob koncu let. šolskega leta manjkalo na eni popolni, na 10 nižjih gimnazijah, na 84 osnovnih šolah ter 9 vrstičnih nekaj čez sto učnih moči. Najtežje je vprašanje na osnovnih šolah, kjer je manjkalo nad 60 učnih

moči. Za premestitev izven okraja je bilo vloženih 35 prošelj. In pretežna večina teh prošelj je takih, da jim bo treba ugoditi. Zanimivo pri vsem tem pa je, da letos ni bila vložena niti ena prošnja za nastavitve na osnovnih šolah ali gimnaziji v Prekmurju.

V začetku junija so imeli v Prekmurju "Prekmurski festival". Na sporedu so bile uprizoritve "Desetega brata", "Dobrega vojaka Švejka" in "Meteža", nastopi raznih pevskih zborov, godb in folklornih skupin.

Planinska zveza Slovenije namerava ob proslavi 60. letnice svojega plodnega delovanja postaviti spomenik velikemu ljubitelju slovenskih planin dr. Juliju Kugyju. Spomenik naj bi stal na "Šupci" nad Trento. Vsa soška planinska in turistično olepševalna društva se na zavzemanje, naj bi spomenik dr. Kugyju stal v alpinetumu "Julijana" v Trentu.

V Ljubljani se je v začetku junija stal plenum "Ljudske mladine Slovenije" ter je razpravljalo o delu mladinskih organizacij. To poročilo je podal tajnik CK "Ljudske mladine Slovenije" Tine Remškar. Govorniki so naglašali potrebo, da morajo mladinske organizacije posvečati v bodoče mnogo več pozornosti "političnemu delu". V razpravi o vzgoji mladine je plenum kritiziral pojav senzacionalističnih publikacij, ki da s svojimi "pustolovskimi" reportažami ali stripi odvrta mladičino od resnega tiska in literature ter neposredno škodijo vzgoji mladincev in mladink. Razpravljali so tudi o predlogu, naj se ustanovi Zveza mladine, v kateri bi bile poleg mladinskih organizacij tudi Ferialni savez, organizacija tabornikov in druge.

Strokovnjaki Geološkega zavoda Slovenije so končali začetna geološka raziskovanja okoli Bohinjskega jezera, kjer je predvidena ureditev velikega akumulacijskega jezera, iz katerega bo dobivala vodo elektrarna v Mostu na Soči. Z geološkimi raziskovanji so zaključili tudi pri Tilniku med Idrijo in Mostom na Soči, kjer so tudi že določili primeren kraj za gradnjo 90 metrov visoke pregrade na Idriji za tam. elektrarno.

Ljubljanska komunistična vlada je pripravila nov zakon o gozdovih. Dr. Marian Breclj je o njem dejal, da se z njim ne menjajo lastninski odnosi, da pa bo zelo omejeno izkoriščanje gozdov in so v njem predvidene ostre sankcije proti vsakomur, ki bi hotel prekomerno izsekavati gozdove. Pohvalil se je tudi, da je ta zakon "prvi ukrep za zaščito našega gozdnega bogastva". Povedal pa ni, da so bili ravno sedanjí komunistični gospodarji v Sloveniji tisti, ki so v prvih letih svojega vladanja čezmerno izsekavali slovenske gozdove, napravili v njih pravo puščavo, samo, da so lahko les izvažali.

V septembru bo v Ljubljani razstava lesenih, kartonažnih, kovinskih, steklenih, tekstilnih in drugih embalažnih izdelkov.

Na Pohorju so odprli novo zdravilišče za tuberkulozne. Nosi ime po dr.

Ivanu Mravlju. Prostora ima za 115 bolnikov.

Umrli so. V Ljubljani: Lojzka Marn, roj. Pogačnik, Pavlina Nedoh, vdova Milavec, roj. Jarc, Marija Roth, roj. Ravtar, Ivana Podobnik, roj. Jager, Emil Plut, mehanik in šofer, Metka Mostar, Gabrielja Žužek, roj. Mayr, Marija Drašler, roj. Keršmanc, Barbara Škrabelj in Jože Počivalšek, bivši trgovec v Krškem, Hinko Filip v Celju, France Drobnič iz Ribnice, Jože Pristovšek v Zalogu, Maks Novak iz Zalca, Ivan Uhan, biv. trgovec in gostilničar v Sv. Štefanu pri Trebnjem, Frančiška Wucherer, roj. Trojer, biv. gostilničarka in posestnica v Lescah, Jože Jakončič v Ptujju, Pepca Kozina, roj. Ribar v Trbovljah, Matilda Šilovinc na Viču, Martin Belcjan, žel. upokojenec na Ježici, Jakob Polajnar, medicinski tehnik na Pobrežju, dr. Anton Farčnik, okrajni načelnik v p. v Celju, Štefanija Lokošek, posestnica v Štorah pri Celju in Filip Henrik v Št. Janžu.

Kmetijski strokovnjaki v Sloveniji sodijo, da bo letos v Sloveniji srednje dobra letina. Medtem, ko je letos zadosti vlage, je mraz zavlekel za nekoliko žetev ter je ponekod povzročil tudi veliko škodo, zlasti v Prekmurju, kjer sta posebla rž in ječmen. Radi mraza so bili hudo prizadeti tudi vinogradi na Štajerskem, Dolenjskem in v Slovenskem Primorju. Ponekod je radi mraza uničen celotni letošnji vinski pridelek. več milijonov din. škode.

Radi neurja se je Dravinja v začetku junija razlila in napravila na poljih Zeleznikiško progo med Postojno in Rakekom so začeli elektrificirati. Z deli mislijo končati to leto, prihodnje leto pa elektrificirati odsek žel. proge Rakek-Borovnica, nato pa odsek Borovnica-Ljubljana-Zalog. Stroški za elektrifikacijo odseka žel. proge Postojna-Rakek

## Slovinci v Argentini

### Buenos Aires

Vsem tistim naročnikom "Svobodne Slovenije", ki dolgujejo naročnino še za leto 1952, je uprava lista prejšnji mesec poslala pismene opomine z navedenim dolžnim zneskom.

Vse naročnike, ki so opomine dobili, prav lepo prosimo, da se prošnjí in pozivju uprave odzovejo in čimprej poravnajo dolžne zneske. To lahko store ali osebo, ali po znanu na Victor Martinez 50, ali pa da nam nakažejo dolžni znesek po giro postal na naslov Eslovenia Libre, Victor Martinez 50, Bs. Aires.

### OSEBNE NOVICE

Č. g. Janez Malenšek je imenovan za kaplana v kapeli N. S. de Pompeya v ulici Patricios Mendocinas 3331 v Mendozii.

Družinska sreča. Krščena sta bila Janez-Peter, sin g. Antona Pintar in ge Stanke, roj. Drenik iz Ezeize ter Marko-Anton, sin g. Matevža Potočnika in ge Katarine, roj. Košir iz Ramos Mejia. Srečnim staršem naše čestitke!

Poroka. V Sao Paulo v Braziliji sta se poročila v nedeljo, 12. julija g. Franček Robič in gđ. Marija Titov. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje naše čestitke!

ter za zgraditev nove žel. postaje na Rakeku so preračunani na 190 milijonov dinarjev.

Tovarna pisalnih strojev v Ljubljani je prvič pokazala svoje izdelke na let. spomladanskem velesejmu v Zagrebu ter je dosedaj dobila naročil že v vrednosti 50 milijonov dinarjev. Tovarna je sedaj dokončala še tri nove modele pisalnih strojev, ki so izdelani izključno iz domačega materiala. Jeklo zanje dobavlja jesenjska železarna.

V Mariboru se je v začetku junija vršil kongres bibliotekarjev Jugoslavije. V imenu kulturnih delavcev v Mariboru je kongresnike pozdravil prof. Bogo Teply.

V Mariboru je bila 7. junija proslava 50. letnice tam. Zgodovinskega društva in knjižnice je govoril ravnatelj muzeja prof. Bogo Teply, proslavo so pa pozdravili predsednik sveta za kulturo in prosveto LRS univ. prof. dr. Anton Melik, tajnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Milko Kos, rektor ljubljanske univerze dr. Fran. Zwitter, predsednica Društva bibliotekarjev Milica Prodanovič in Mirko Rupel. Ob tej priliki so počastili tudi 60. letnico ravnatelja knjižnice pesnika Janka Glaserja ter mu poklonili darila in odlikovanja.

V Ljubljani je bila aprila meseca razstava slikarja Antona Trstenjaka. Odprl jo je slikar Tone Kralj, o delu slikarja Trstenjaka je pa govoril predsednik Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije prof. Božidar Jakac.

Državna založba Slovenije je v zadnjem času izdala poleg nekaterih škrjančevih in Bravničarjevih orkestralnih del v partituri tudi dve večji simfonični skladbi in sicer Marjana Kozine simfonično pesnitev Ilova gora in Blaža Arničia simfonično pesnitev Čarovnice.

### Ramos Mejia

Krajevni odbor Društva Slovencev nam je zopet pripravil prav zanimiv prosvetni sestanek. Za nedeljo 12. julija t. l. je za predavatelja naprosil predsednika Društva Slovencev g. ing. Mozečiča Albina, ki se je pred nedavnim vrnil s potovanja po Evropi. Sestanek je začel in vodil predsednik Krajevnega odbora, g. Aleksander Majhen, ki je najprej pozdravil navzočega predsednika Društva Slovencev g. ing. Albina Mozečiča. Nato je pevski zbor iz Ramos Mejia pod vodstvom g. Čamernika zapel tri slovenske narodne pesmi. Za tem je g. ing. Mozečič govoril o vtisih s potovanja po Evropi. Govoril je zelo zanimivo in tudi poučno. Predvsem nas je seznanil z življenjem in delom naših rojakov na Holandskem in v Angliji in prikazal žilavo, vtrajno in požrtvovalno borbo, ki jo za svoj narodni obstanek vodijo naši goriški in primorski rojaki. Izročil nam je tudi pozdrave vseh teh naših bratov.

Predavanja se je udeležilo veliko ljudi, ki so dvorano popolnoma napolnili in v naši družbi smo opazili tudi rojake, ki sicer na naše sestanke ne prihajajo. Upamo, da jih bomo tudi drugič zopet mogli pozdraviti v naši sredi.

## Spominska proslava v Mendozii

Ob obletnici velike tragike našega naroda smo proslavili spomin na žrtve, ki so pod rdečo pestjo padale kot branilci svobode in krščanske kulture.

V nedeljo, 28. junija je bila darovana sv. maša z libero za vse slovenske protikomunistične žrtve v cerkvi pri č. s. frančiškankah, katere so se udeležili skoro vsi mendoški Slovenci.

Naslednjo nedeljo, 5. julija, smo se zbrali v cerkvi pri Srcu Marijinem. Odmolili smo za žrtve rožni venec in litanije, nakar je sledila žalna proslava v dvorani, ki so jo rojaki v lepem številu zasedli. To nam priča kako svet nam je spomin na mučeniške žrtve.

Uvodna deklamacija, hrepenenje pesnika, da bi našel grob hrabrega Sama, nas je pritegnila v mislih v goščo kočevskih bukev, kjer so kruti zločinci zagreblili na tisoče trpinčenih trupel naših junakov. Tri deklice so v nesluteni in veliki boli poveljevale očete-mučence, katerim je č. g. Gregor Mali v kratkih verzih postavil lep spomenik. V naslednji Malijevi pesmi nas je deklamator vodil v "Obišku mučencev" po trpinčeni slovenski zemlji, kjer je pri nedolžnih orosila naše kraje. V izbranem govoru se je predsednik Društva Slovencev v Mendozii g. Luka Grinval vrnil v dobo najtežjih dni, ki jih je naš narod v svoji zgodovini preživljal in nas opozarjal na velike žrtve, ki jih je narod polagal na mučeniški oltar. Moški zbor nam je pod vodstvom g. ravnatelja Marka Bajuka odpel žalostinko "Vigred se povrne". Teža tuge, kot ob odprtem grobu najdražjega, nam je legla na dušo in v spominu so nam bili vsi, ki so s tolikim trpljenjem bili vrženi v skupen grob za iste ideale. Spremljali smo jih z vsem spoštovanjem v odlomku iz "Velike črne maše" — Recitativu vidjenja. Koliko spoštovanje terjajo od nas ti veliki Slovenci, katerih žrtve je Bog ovenčal s palmo! O srečni bratje-je zadonela pesem in v spominu je ponovil verz iz deklamacije:

Vrnil spet sem v tujnino  
z mislijo — tiho srečo  
priporočil domovino  
Bogu s prošnjo sem gorečo.

### Lanús

Na domu svojih bratov se je mudil en teden č. g. Franc Levstek, ki je v ponedeljek odpotoval spet v Cordobo na svoje mesto. Krščena je bila Adrinka Beatriz Mažgon, hčerka Milana in Albine Prezelj. Botra sta bila Ciril in Zorka Tušar. Krstil pa je č. g. Franc Levstek.

Nogometna tekma. Preteklo nedeljo se je vršila nogometna tekma med štirimi moštví: Slovenski fantje so igrali proti fantom sv. Jožefa, Sagrado Corazon proti Santo Cristo. V precej ostri borbi so naši fantje zmagali z 1 proti 0. V končni borbi med zmagovalci, našimi fanti in Sagrado Corazon je v prvem času igra ostala neodločena. V drugem polčasu pa je bila prekinjena in je pokal ostal v rokah Sagrado Corazon, kakor so ga preje imeli. Naši fantje so se izkazali kot izvrstni igralci. Je pa njihova tehnika nekoliko različna od tukaj običajne.

## SAN JUSTO

Iz našega kraja ne gre v svet veliko novic. Mirno živimo vsak na svojem loču ob novo zgrajeni hišici ter skrbimo za svojo družinico.

San Justo je mikaven del buenosaireskega predmestja. Je sedež županstva: Matanza, ki je največja predmestna občina. Kraj San Justo sam ima čez 200 tovarn. To je bil eden glavnih nagibov, da so tu slovenski novonaseljenci kupili svoja mala "posestva", ki vsa približno enako merijo od 200 do 400 m<sup>2</sup>. V upravičeni skrbi za bodočnost, so si ti pridni "posestniki" kmalu začeli zidati svoja stanovanja. Mnogi so si najprej postavili barako, drugi enosobno stanovanje, ki so ga potem razširili. Danes imajo mnogi Slovenci v tem kraju lepe in ponosne chalette, ki so v veselje njim samim in v okras vsej okolici. Drugi pa, ki jim razmere še niso dopustile večjega razmaha, pa čakajo bogatejših quincen. Vse hiše v San Justo pa krasí ena čednost: snaga in red, ki jo pri domačinih često pogrešamo. Pa še nekaj jim je v čast: sreča in zadovoljno družinsko življenje.

Najmočnejše slovensko naselje v San Justo in za Lanusom morda tudi prvo v Argentini pa je barrio San Nicolás. Svetega Nikolaja vas ali na "Ižanskem", kakor se po domače pravi tej

vasi, čeprav stanuje tam en sam potomec prijaznega Iga. To naselje je tako veliko, da moraš zjutraj začeti, če hočeš vse obiskati, tu in tam malo poklepetati, pa končaš šele zvečer v mraku.

Sedaj teče že tretje leto, kar imamo v San Justo redno nedeljsko slovensko službo božjo. Tu pastiruje g. Janko Mernik, ki iz bližnjega Don Bosca vsako nedeljo prihiti duhovno krepčat naše duše. Mašo imamo ob pol devetih. Po maši radi, po stari slovenski navadi, malo poklepetamo pred cerkvijo. Za to je kaj prikladen lep trg, ki leži pred cerkvijo.

Mnoge privabi v San Justo k slovenski maši tudi lepo petje. Za to vestno skrbi požrtvovalni organist g. Rudi Marinič, primorski rojak, ki že tretje leto uspešno vodi Sanjuški zbor. Danes se lahko g. organist veseli lepih uspehov, ki jih je dosegel s svojo vstrajnostjo. Mi često radi pokritiziramo, če se nam ne zdi kakšna nota prav zapeta; ne zavedamo pa se, s kakšnimi žrtvami je združena vsaka novo zapeta pesem. Ko se mi mirno vlečemo k počitku, pevec čaka na kolektiv, da se pelje k vajam, ki često trajajo pozno v noč in to dvakrat na teden.

V nedeljo po Jožefovem smo se San-

juščani zbrali v cerkveni dvorani in smo medse povabili g. župnika Jožefa Marcona, da bi ga pozdravili in mu voščili za god. Pevci so mu zapeli slovensko zdravico, gospod Mernik pa se mu je v prisrčnih besedah zahvalil za dobroto, ki jo izkazuje Slovincem, ki so si v Argentini poiskali novo domovino, v San Justo novo župnijo in v njem novega župnika. Ginjen je gospod župnik sprejel darila in nas je očetovsko opozarjal naj bomo vedno tako enotni in povezani med seboj.

Prej smo govorili o Ižanskem. Pa smo pozabili povedati, da tam bivajo gostoljubni ljudje. Razne skupine se zbirajo sedaj pri eni, sedaj pri drugi družini. Pevci so se 17. maja zbrali pri Tekavčevih. Ob izredno dobri volji, h kateri je doprinesel svoj del tudi dober mendoščan, so vsi preživeli lep večer.

Slovinci iz San Justa imajo po dobroti gospoda župnika na razpolago tudi cerkveno dvorano. Škoda, da je oder tako malo prikladen za igre. Je previsok in preplitev, če ne bi San Justo že imel svojo igralsko družino. Je pa dvorana zelo prikladna za zborovanja. Tako ima Društvo Slovencev v njej svoje, prireditve pod vodstvom delavnega predsednika krajevne odbora g. dr. A. Šimenca.

V tej dvorani je bila v nedeljo 21. junija tudi preprosta proslava v spomin vseh med drugo svetovno vojno in revo-

luciji padlih Slovencev. Če upoštevamo, da so vsi, ki so pri tej prireditvi nastopali imeli svojo krstno predstavo, moramo reči, da je prireditev dobro izpadla. San Justo ima pač eno najmočnejših slovenskih strnjjenih skupin in kot taka ima tudi pravico do svojega kulturnega življenja.

Oder je bil za to proslavo preprosto, a okusno prirejen. Vanj so svoj trud, položili sanjuški fantje in dekleta. Iz belega ozadja se je odražal velik črn križ, ki naj bi simbolično predstavljal križ na grobeh vseh slovenskih žrtev. Poleg križa je bila na podstavku razgrnjena slovenska zastava s trnjevim vencem kot znakom mučeništva, in domobranski grbom kot znakom junaštva. Pod križem je bil položen velik slovenski šopek. Oderski okvir pa je lepo dopolnjevala argentinska zastava.

Prireditev je začel g. Mernik in je v svojem govoru popeljal poslušalce preko vseh v zadnjem desetletju izkopanih grobov slovenskih žrtev. Na koncu uvodnega govora je povabil vse navzoče, da pred velikim križem, kakor pred odprtim grobom vseh slovenskih žrtev zmoliijo očenaš.

Pevski zbor iz San Justa je nato pod vodstvom g. Rudija Mariniča zapel Venturinijevo: Pozdravljen domovina. Deklica iz slovenske šole v San Justu je lepo deklamirala Malijevo pesem

vsem pokojnim v spomin. Fantje in dekleta so recitali dela naših povojnih pesnikov, ki opevajo težo gorja, boli in stiske tistih najzlostnejših dni zadnjega desetletja, ko so naši mošje in fantje polagali svoja telesa kot mučeniški dar na žrtvenik narodne svobode. Nato so ob grobni tišini, ki je vladala v dvorani, položili pod križ šopke krizantem, kakor na grob vseh žrtev. Moški zbor je nato zapel Vodopivčevo: Mojo srčno kri škropite, mešani zbor pa narodno: Glejte že sonce zahaja.

Prireditve bi ne mogla dobiti bo primernejšega govornika, kot je bil g. Milan Zajc, ki je prišel v slovenskem križevem potu že čisto do zadnje postaje, kjer ga je rešil Bog. Prireditve smo zaključili s pesmijo, s katero so hodili naši domobranci v boj za svobodo: "Oče, mati"...

Se to moramo povedati, da je z zadnjo nedeljo začel voziti na "Ig" nov kolektiv. Podjetje "Don Bosco" je svojo linijo št. 224 podaljšalo čez San Justo v središče barja San Nicolas. Rdečkar s številko 55 bo izgubil svoje zgodovinsko ime "Ižanec", ker sedaj to ime po vsej pravici pritiče zelencu s števil. 224. Nekdo je hudomušno menil, da so fantje podkupili podjetje samo zato, da se bodo lahko vozili, na Ig "v vas".

Še vas, povabimo, da nas pridete obiskat! V San Justo boste vedno dobrodošli!

## Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

**VPRAŠANJE:** Ker nisem mogel najti primerne samskega stanovanja, sem se že pred par leti naselil v takozvanem "Penzijonu". Tedanji lastnik tega obrata mi je dajal lastno sobico, ki mi jo je čistil in vsak teden dajal tudi sveže posteljno perilo. Odškodnino sem mu po dogovoru plačeval skrajno tedensko, pozneje pa sva dogovorila mesečno odplačevanje v naprej. Dasi me ta način stanovanja stane precej več kot bi me kako stalno zasebno stanovanje, vendar sem po sili razmer ostal v penziju že skoro tri leta. Pred meseci je tedanji lastnik penzijon prodal drugemu. Sedanja lastnik pa namerava hišo porabiti za oddajanje pisarniških lokalov in zahteva, da se takoj izselim — Ali me more prisiliti k izselitvi? Ali ne velja tudi zame zaščita po zakonu o zaščiti stanovanj?

**ODGOVOR:** V zakonu o stanovanjski zaščiti, stanovanjski lokali, ki so znani po imenu "penzijon", niso omenjeni. Smatrati jih je le za prenočišča, katerih se poslužujejo n. pr. potniki in razni gostje, ki se mude v kraju le prehodno po nekaj dni. Sodišča se doslej niso pečala še z nobenim primerom, ko bi iskal "gost", ki je po sili razmer postal v takem penziju "stalni stanovalec", stanovanjsko zaščito. Verjetno pa so upravna oblastva že imela opravka s takimi zadevami. Sklepati se da to iz odredbe, ki sta jo dne 8. junija t. l. skupno izdala Notranje in Trgovinsko ministrstvo. Ta odredba določa med drugim, da lastnik penziona v škodo gosta takega lokala ne sme spreminjati za druge namene in da mora gostu nuditi dogovorjene usluge, n. pr. tedensko svežo posteljno, čiščenje, uporabo kopalnice itd. Tudi ne more lastnik po tej uredbi zahtevati od stalnega gosta, da se mora izseliti, razen v primeru, kadar so podani pogoji za odpoved po stanovanjsko-zaščitnem zakonu. S tem je torej stanovanjska zaščita razširjena tudi na stalne kliente penzijonov in hotelov.

Ako bi Vas lastnik še silil k izpraznitvi sobe v prenočišču ali bi Vam sicer krtil Vaše pravice, se sklicujte na navedeno odredbo, ki velja razen za glavno mesto tudi za širšo okolico. —

## Društveni oglasnik

Krajevni odbor Društva Slovencev v San Justo priredi v nedeljo 26. julija t. l., takoj po slovenski maši v župnijski dvorani prosvetni sestanek, na katerem predava predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozetič o vtisih s potovanja po Evropi. Po predavanju g. ing. Mozetiča bo podano še kratke poročilo o ustroju in namenu Gospodarskega sveta in o društvenem delovanju.

Na sestanek vabi vse Slovenke in Slovence iz San Justa in bližnje okolice  
Krajevni odbor  
Društva Slovencev

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia vabi vse odbornike in zaupnike Krajevnega odbora na skupno sejo, ki bo v nedeljo 2. avgusta t. l. takoj po slovenski maši v župnijski dvorani.

Vse članice in člane lepo prosimo, da takoj plačajo posmrtninski prispevek. Od nanovo vplačanih 6.— \$, so štirje pesosi s smrtjo ge. Antonije Dolencove že zapadli.

Prav tako prosimo, da člani plačajo tudi zaostalo članarino. Opozorjamo, da je izplačilo posmrtnine vezano na redno plačevanje članarine. Svoji so upravičeni do posmrtnine, če je umrl član imel urejeno članarino, to je, da s plačilom ni bil v zaostanku več kakor za 2 meseca in sicer za tekoči mesec in za en mesec nazaj. Moral je imeti tudi plačan posmrtninski prispevek.

Društvo Slovencev

## Marsikdo še ne ve...

...da v Bostonu, v USA, podjetje "Multiple Breaker Co." poleg drugih delikates prodaja tudi vodo v konzervah. V laboratorijih podjetja so iznašli proces, kako ohraniti vodo v konzervah vedno svežo in hladno. Seveda skrivnosti ne izdajo. Povpraševanje je izredno ter konzervirano vodo zlasti kupujejo turisti, ribiči in lovci.

...da en sam molj lahko v enem letu uniči 45 kg volne.

...da je človek z doslej najdaljšimi brki živel v Singapuru. Ime mu je bilo Malatkengi in je imel brke dolge po 88 cm na vsako stran.

...da ima Buckinghamška palača, angleški dvor v Londonu, 690 sob ter sedanji kraljici streže tam 500 služabnikov.

## POIZVEDBA

Ali je komu kaj znano? kje živi Kazimir Velkavrh. Bil je interniran v Gornarsu, nato v Renicci in v taborišču Bari. Iz Italije je prišel v Argentino in živel v mestu. Poročil se je z neko Grkinjo. Od doma pozveduje za njim njegova mati, Kdor kaj ve o njem naj javi v Lanus č. g. Hladniku.

## OBVESTILA

Lastnikom stavbišč v Lanusu, kateri bi želeli graditi in imajo možnost, da dobe posojilo "Eva Perón"; to so vsi tisti, kateri imajo stalno delo z redno plačo in so tudi zavarovani za pokojnino. Kdor želi priti na ta način do lastnega doma, naj se javi pri g. župniku Hladniku. Če bo interesov vsaj 10., se bo posojilo dobilo. Z mesečnim odplačilom skozi 20 ali 30 let bo vsak postal lastnik. Posojilo je zelo ugodno.

Ali želi kdo začeti z lastno tovarno mozaikov?

V Lanusu, blizu cerkve sv. Jožefa, je na ponudbo po zelo ugodnih cenah ves instrumental in stroji za celoten obrat — v zelo dobrem stanju in z ugodnimi cenami.

Janez Pekolj; Kasteljansko-Slovenski slovar izšel. Na prodaj je v Dušnopastirski pisarni, Victor Martinez 50, Capital. Cena v usnje vezanega izvoda je \$ 40.—, za predplačnike \$ 35.—. Predplačniki, ki so že vplačali to ceno, ga prejmejo po pošti na naslov, ki so ga bili navedli ob naročitvi l. 1950/1951. (Morebitno spremembo naslova javite nemudoma!) Predplačniki, ki so manj vplačali, ga prejmejo proti doplačilu in ob dokazilu vplačanega predplačila. Predplačniki, ki slovarja ne bodo osebno dvignili in ga žele prejeti po pošti,

## Instituto de Idiomas

GUALEGUAYCHU 2404

Slovenski, castellano, angleški, latinski, francoski, nemški in italijanski jezik se poučujejo pa \$ 20.— mesečno.

## JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 38-0122 Buenos Aires

## RESTAVRACIJA - BAR

LJUBLJANA

Avda. del Trabajo 5986 — Capital  
Izvrstna domača hrana. Dobra pijača. Za zaključene družbe na razpolago posebna seba. Vsem rojakom se priporočata

G O D E C - Š E R J A K

## GRABENI TEHNIK

NAČRTI IN NASVETI ZA CAPITAL IN PROVINCO

sedaj

Calle Devoto 536, Santos Lugares (3 kvadre od km 9)

## PAKETI ZA DOMOVINO

Encomiendas Internacionales

LJEPOSŁAV PERINIĆ

Calle 25 de Mayo 749/IV. nadstropje  
Oficina 16 - Bs. Aires - T. E. 32-8255

Uradne ure: Vsak delavnik od 2. do 7. ure popoldne, ob sobotah pa od 9. do 12. ure dopoldne.

Pakete pošiljamo preko Trsta. Prvovrstno ameriško blago. Zagotovljena dostava. Paketi prispejo v domovino v roku 25 do 30 dni in so oproščeni carine. Samo nekaj naših pektov:

Paket A: 4½ kg sladkorja \$ 67.—  
Paket B: 4½ kg riža ..... \$ 78.—

Paket C: 3 kg kave Santos in 1½ kg riža ali sladkorja ..... \$ 175.—  
Paket E: 5 kg riža in 4 kg sladkorja ..... \$ 135.—

Paket F: 3 kg kave Santos, 3 kg riža in 3 kg sladkorja ... \$ 245.—  
Paket G: 17 kg čiste svinjske masti ..... \$ 310.—

Paket H: 45½ kg najfinejše bele moke v dvojni vreči ..... \$ 300.—  
Vse vrste zdravil pošiljamo z letalsko pošto!

Paketi s starim in novim blagom: do 5 kg \$ 40, do 10 kg \$ 50, do 20 kg \$ 60.

Pismena naročila in denar (Giro Postal ali bančni ček) iz cele Republike Argentine pošiljajte na naslov:

LJEPOSŁAV PERINIĆ

Casilla de Correo 1744 - Bs. Aires

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam na kakršenkoli način stali ob strani ob smrti naše dobre žene in matere gospe Antonije Dolenc. Predvsem se najlepše zahvaljujemo družinoma Krajnik in družini Tekavc, ki so nam vedno pomagale že ob boleznih naše ljube žene in matere, ji lepo stregle ter lajšale trpljenje, ob njeni smrti ji pa pripravile tako lep mrtvaški oder. Naša iskrena zahvala tudi g. Janezu Kalanu za opravljene pogrebne molitve in vodstvo mrtvaškega sprevoda, g. Janku Merniku in g. Francetu Novaku za asistenco in vsem ostalim rojakom, ki so našo predobro ženo in mamo spremljali na njeni zadnji poti na pokopališče v San Justo ter nama izrekli sožalje. Iskrena hvala tudi Društvu Slovencev za zastopstvo na pogrebu in za izplačano posmrtnino.

Jakob Dolenc, mož in Vencelj Dolenc, sin

naj takoj pošljejo po giro-postal (nasloviti na č. g. Oreharja Antona, Victor Martinez 50, Buenos Aires) razliko med predplačilom in ceno ter 3.— pese za poštnino in odpravnino.

Letošnji koncert Slovenskega pevskega zbora Gallus, ki smo ga v prejšnjih številkah našega časopisa že parkrat napovedali, bo nepreklicno 13. septembra t. l. v dvorani na Montevideo 850.

Četrti diskusijski večer o gospodarskih vprašanjih bo v soboto ob 19. uri na Granaderos 61. Na sporedu predavanja o socialnem in gospodarskem položaju v Sloveniji po zlomu komunizma.

Družabna pravda

Sv. maša za pokoj duše pokojnega člana zbora Gallus g. Marjana Koritnika se bo darovala v nedeljo 26. julija ob 11. uri v cerkvi zavoda Don Bosco v Ramos Mejia.

KUPIM 1. in 4. številko nove serije revije Nova doba. Ponudba na upravo lista.

## Jože Rus

stavbni tehnik

NAČRTI — ZIDAVA — NASVETI  
CALLE MOLINA 1114

LINIERS CAPITAL

## "ANVA"

FABRICA DE TEJIDOS  
DE PUNTO

Sprejme takoj mladoletnega učenca za pletilstvo ali že izvežbanega pletilca

## Oblak Franc

CULLEN 5840 (URQUIZA)  
T. E. 51 - 8383

## EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires

Pošilja Vašim svojcem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

## Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket št. 2.	\$ 67.—	Paket št. 9.	\$ 110.—
4.50 kg sladkorja		1 kg kave Santos Ia	
Paket št. 4A	\$ 80.—	2 kg riža	
4.50 kg riža		1.50 kg sladkorja	
Paket št. 5.	\$ 139.—	Paket št. 16.	\$ 146.—
5 kg riža		2 kg kave Santos Ia	
4 kg sladkorja		1.50 kg riža	
Paket št. 32.	\$ 330.—	1 kg sladkorja	
3 kg kave Santos Ia		Paket št. 20A	\$ 184.—
2.50 kg riža		3 kg kave Santos Ia	
2 kg sladkorja		1.50 kg riža	
0.50 kg mlečne čokolade		Paket št. 28.	\$ 246.—
0.50 kg holandskega kakaa		3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Moko, riž in sladkor odpošiljamo tudi v vrečah po najugodnejših cenah. Vse vrste zdravil odpošiljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošiljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Nove uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 18. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12. ure dop.

Iščemo zastopnike v notranjosti republike, do tedaj pa pošiljajte poštne ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK.

## "CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

NAKIT IN URE SVETOVNIH ZNAMK

BUDILKE

PREDELAVA IN POPRAVILA ZLATNINE IN UR — točno in hitro.

(Naše stranke se lahko zglase pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

## SUDEXPORT - TRST

Znano podjetje za odpošiljanje paketov iz Trsta. Triletno delo za kliente iz Argentine je zadostna garancija.

Zastopstvo za Argentino:

25 de Mayo 140, 2º, of. 15, Tel. 34-8661 in 33-7294, Buenos Aires

Vsaka pošiljka je zavarovana.

45 kg bele kanadske moke v dvojnih vrečah No. 000 ..... \$ 320 —  
Cene blagu za kombinirane pakete po želji naročnika:

1 kg kave Ia extra	\$ 46.—	200 gr konserva sardin v olju	\$ 7.50
1 kg kave Rio	" 42.—	1 kg najfinejšega prepečenca	" 45.—
1 kg riža splendor	" 9.—	1 kg sadnih bobonov	" 40.—
1 kg sladkorja	" 8.—		
1 kg testenin vseh vrst iz kanadske moke	" 8.—		
1 kg pravega hol. kakaa	" 35.—	do 4½ kg	\$ 40.—
1 kg orig. Ceylon čaja	" 85.—	do 9 kg	" 60.—
1 kg orig. ind. popra	" 162.—	do 14 kg	" 70.—
17 kg — v kanti — čiste svinjske masti	" 306.—	do 18 kg	" 80.—

Iz Argentine odpošiljamo pakete z novim in starim blagom, kakor tudi živila. Za gotove predmete dvigamo dovoljenja, za staro blago preskrbimo dezinfekcijo proti majhni odškodnini.

## Prijatelji Pristave v Moronu

so vabljeni k otvoritvi pristavske gostilne v soboto popoldne dne 18. t. m. in ves dan v nedeljo dne 19. t. m. Oba dneva in v naprej vse dni tedna bodo na razpolago topla in mrzla jedila, kakor tudi vse vrste pijač. "Asado" bo pripravljen v soboto ob 18. uri.

Prostori kurjeni. Podpri Pristavo!

Za številni obisk se priporočata  
Petelin — Gradova

## SPD

## VI. Družabni večer

SOBOTA 1. AVGUSTA 1953 OB 20. URI

Vabljeni!

DVORANA "DEKLEVA" — Chacarita — Calle Jorge Newbery 3567

## ŠOLSKE POTREBŠČINE:

Aktovke, zvezke vseh vrst, svinčnike, barvice, itd. itd.

Lepe albume raznih vrst in kakovosti

Slike slovenskih pokrajin

Potrebščine za pisarno, šolo in dom

Darila za razne prilike

Vam nudi

## Santería y Papelería SANTA JULIA

Victor Martinez 39 - Buenos Aires

Posredujemo odpremo paketov v domovino, tako pri raznih trvdkah, kakor tudi sicer odpremo paketov in zdravil iz Argentine in paketov z rabljeno obleko, za katere oskrbimo dezinfekcijo.

## "TRANSITO"

Encomiendas Internacionales

Prvovrstno blago — zajamčena dostava

PAKET DOSPE V JUGOSLAVIJO V 6. ALI 8. TEDNIH

BUENOS AIRES	CANGALLO 439 - oficina 602 - VI.
No. 2 ..... \$ 70.—	No. 11 ..... \$ 120.—
4,5 kg riža	6 mesnih konserv
	1,5 kg prekajene slanine
	No. 18 ..... \$ 120.—
	4,5 kg sladkorja
	4,5 kg riža
No. 3 ..... \$ 70.—	No. 20 ..... \$ 120.—
4,5 kg sladkorja	9 kg sladkorja
	No. 35 ..... \$ 135.—
No. 6 ..... \$ 180.—	0,5 kg surove kave
2 kg surove kave	8,5 kg sladkorja
2,5 kg sladkorja	

Naročniki, ki naročajo pakete po pošti, naj plačajo po Giro-postal